

maatte for ham være uimodtageligt. For ikke at opholde Tiden skal jeg indskrænke mig til disse Bemærkninger.

N. Rasmussen: Naar Valget foreligger imellem at stemme for Regeringens § 1 i Lovforslaget og den § 1, som Udvalget har foreslaaet, maa jeg ubetinget stemme for Udvalgets. Det staar bestemt for mig, at den Opgave, som Regeringen har paataget sig her paa Statens Begne, er meget større, end der er Grund til at begynde med i alt Fald foreløbig. Naar vi tænke os, at der skal indføres et Tilfyn ikke alene med Fabrikker, men saa at sige med ethvert Værksted; naar Loven griber saa vidt om sig, at den omfatter ethvert Værksted, hvor en Person under 18 Aar er beskæftiget udenfor Hjemmet, saa følger jo deraf, at Forslaget faar et meget vidt Omfang. Seg kan slet ikke forstaa den Tanke, at det for Tiden i Danmark skulde være nødvendigt i den Grad paa Statens Begne at opstaa sig til Formyndere for de unge Mennesker, at vi ikke endnu skulle kunne se Tiden lidt an og lade det være en Sag, som kunde ordnes af de unge Mennesker selv med de øvrige Vedkommende. Vi maa jo slet ikke glemme, at de unge Mennesker i den Alder allerede ere komne saa vidt, at de tidt og ofte kunne forsørge sig selv, at de tidt og ofte ikke engang have Forældre til Hjælp, og at Staten nu vil til at indskrænke de unge Mennesker i deres Selvbestemmelsesret og frie Erhverv. Naar Staten saaledes griber ind og siger til det unge Menneske: Du maa ikke benytte din Tid og dine Kræfter paa den Maade, Du bedst kan, saa kan det Spørgsmaal reises: Dersom der mangler det unge Menneske Noget i det, har behøver til sit Livsophold, hvem vil saa staffe ham det? Det er meget betænkeligt for Staten saaledes at gribe ind. Der kan komme til at foreligge Tilfælde, som der maa ske slet ikke nu tænkes paa. Men jeg maa fremfor Alt hævde, at det er et aldeles uberettiget Indgreb at gjøre i Forældrenes Myndighed. Lad os dog for al Verden ikke komme til at sige til den danske Befolkning og til mange, mange brave Borgere: Du forstaa ikke selv at sørge for dine Børn, det maa Staten tage sig af. Seg forstaa slet ikke denne Tankegang. Derfor maa jeg, saa vidt jeg fornaar, raade til, at vi søge at indskrænke Lovforslaget, først og fremmest derved, at vi følge det erede Udvalg, og naar det er gjort, vil jeg med al den Indflydelse, jeg muligvis kan have, henstille til det erede Udvalg og til den høitærede Regering, om de ikke paa Grund af de mangfoldige Vanskeligheder, som ellers ville opstaa, vilde finde det rigtigt foreløbig at indskrænke Lovforslaget til Fabrikker og lade hele Haandværksstanden være ganske udenfor det. Lad os saa forsøge det, og lad os se, hvad der udrettes ad denne Vej, og om der virkelig udrettes Noget i den tilføjede Retning, og Erfaringen vil da vise,

om det i nogensomhelst Maade kan nytte at gaa videre. Vi maa ikke glemme, at det er et aldeles uforsøgt Omraade, Lovgivningsmagten i Danmark her kommer ind paa. Vi have meget lidt Erfaring, og at støtte sig til Udlandet kan være meget godt, men de udenlandske Forhold ere dog uden Tvivl i de allerfleste Tilfælde saa aldeles forskellige fra vore, at det er meget vanskeligt at gjøre nogen Sammenligning. Men jeg synes efter min Overveelse, at det maa være meget tilraadeligt at begynde med lidt, og jeg kan ikke med min bedste Overbevisning ret forstaa, at der kan virkes ret kraftig paa dette Omraade. Det, som Lovforslaget har til Hensigt at bevirke og muligvis kan opnaa, er en Begrænsning af Børns og unge Menneskers Arbejde til et bestemt Antal Timer. Allerede en saadan Bestemmelse er jo i og for sig en vilkaarlig Bestemmelse. Det kommer dog ingenlunde an paa, hvor mange Timer et Barn eller ungt Menneske skal arbejde; men det kommer an paa, hvad det skal bestille, og det kommer fremfor Alt an paa, hvilken Forpleining et saadant ungt Menneske faar i Arbeidstiden, og i denne Henseende er Staten aldeles afmægtig. Min Mening er altsaa, at, hvad der kan udrettes, i alt Fald vil blive grumme lidt, og jeg kan heller ikke ret forstaa, at Forældre og Børgere, Haandværksmestre og Fabrikanter egentlig for materiel Fordels Skyld i den Grad skulde tilføje Hensynet til de unge Menneskers Ve og Vel, at de ville tillade, at de mishandles, eller indlade sig paa at mishandle dem. Det er Noget, jeg naturligvis ingen nyere Befæd veed om — Lovforslaget ligger hart og nøgent for, det er ikke ledsaget af nogensomhelst Oplysning om, hvorledes Tilstanden egentlig er —, men den almindelige Mening og hele Tankegang maa dog efter vort hele Forhold søre til, at vi nærmest maa antage, at Humaniteten er den, der raader næsten overalt. Seg vil altsaa slutte med, at gjøre en Hensigt til det erede Ministerium og det erede Udvalg, om de ikke maatte finde det rigtigt at indskrænke Lovens Omraade til Fabrikarbejde. Det er efter mit Synspunkt paa Loven en ren Nødvendighed at indskrænke den, og det af Hensyn til mange af de Bestemmelser, som de følgende Paragrafer foreskrive. Naar vi tænke paa, at der her indholdes Forslag om, at ethvert Værksted, som bliver underkastet Lovens Forskrifter, og hvori et ungt Menneske arbejder, skal holde en Loge, at det skal underkaste sig Tilfynet, og at der endvidere foreligger Forslag om, at der skal oprettes skriftlige Kontrakter, og flere saadanne bindende Bestemmelser, saa synes jeg, at det efter vore smaa Forhold er et altfor stort Apparat at sætte i Bevægelse. Hvad Forslaget angaaende Kontraktens Oprettelse angaar, forekommer det mig egentlig, at det er et Forslag, som i og for sig ikke hører hjemme i denne Lov. Den gaar jo kun ud paa at beskytte de unge Mennesker mod Overanstrengelse og mod